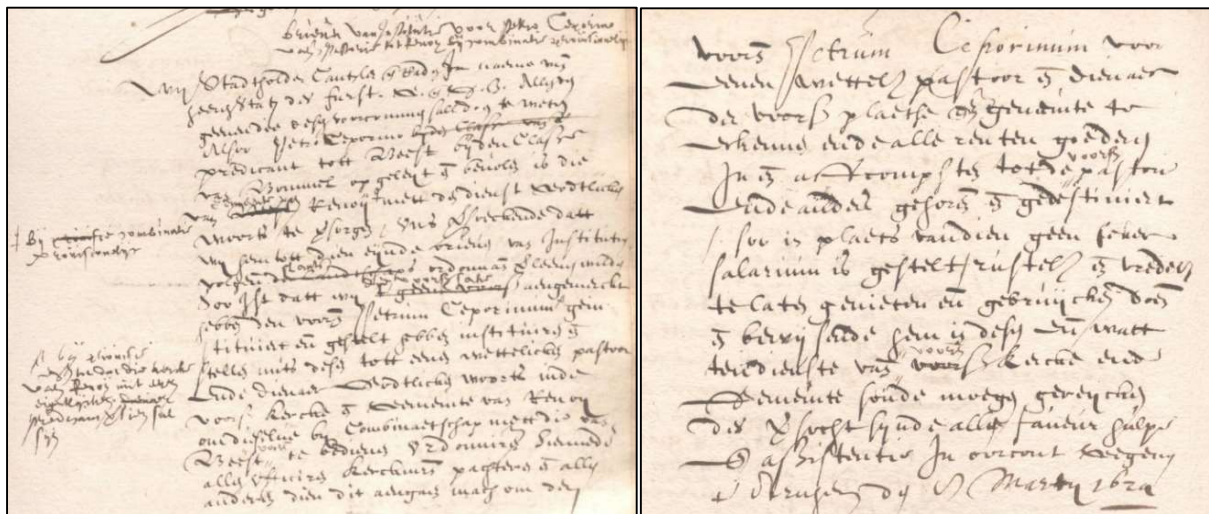

Petrus Céporinus de eerste predikant van Beesd en Rhenoy (1621-1642)

Door A. F. Verstegen

Na de opstand in 1566 tegen de katholieke koning van Spanje Philips II, heer der Nederlanden begon in 1568, de 80-jarige oorlog. De stadhouder van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen had in 1580 de RK-Geestelijken rechtsmacht terzijde gesteld. Het beheer van de vicarie goederen werd overgenomen door het hof van Nijmegen. Maurits van Nassau had in 1597 een wet uitgevaardigd dat de collator, patroon van de vicarie 1/3 deel van de pachtpenningen moest afstaan t.b.v. de opleiding van predikanten. De predikanten van de Classis Bommel kregen een studiebeurs. De afgestudeerde predikanten werden door Maurits aangesteld. Later kreeg de graaf, baron of heer van de stad of dorp dit collatie recht.

Petrus Céporinus had de opleiding gevolgd in Bommel en werd op de 1e okt. 1621 aangesteld in Beesd. Hij volgde daar de bekeerde pastoor Johannes Grotius op. Petrus werd op de 8e maart 1624 in Rhenoy aangesteld. Hij overleed in 1642 te Beesd. De benoemings brief (oorconde) werd aan de predikant gegeven. In het register van brieven van institutie, van het hof van Gelre werden deze benoemingen geregistreerd. De oorconde van Petrus is verloren gegaan, maar die van zijn zoon Ds. Johannes Céporinus predikant te Kerkdriel is gevonden in de boedelscheiding van zijn dochter Cornelia Céporinus.

Brieven van institutie (doen aanstellen) voor Petrus Céporinus van de Pastorie tot Renoij bij combinatie provisiorelijck (voorlopig).

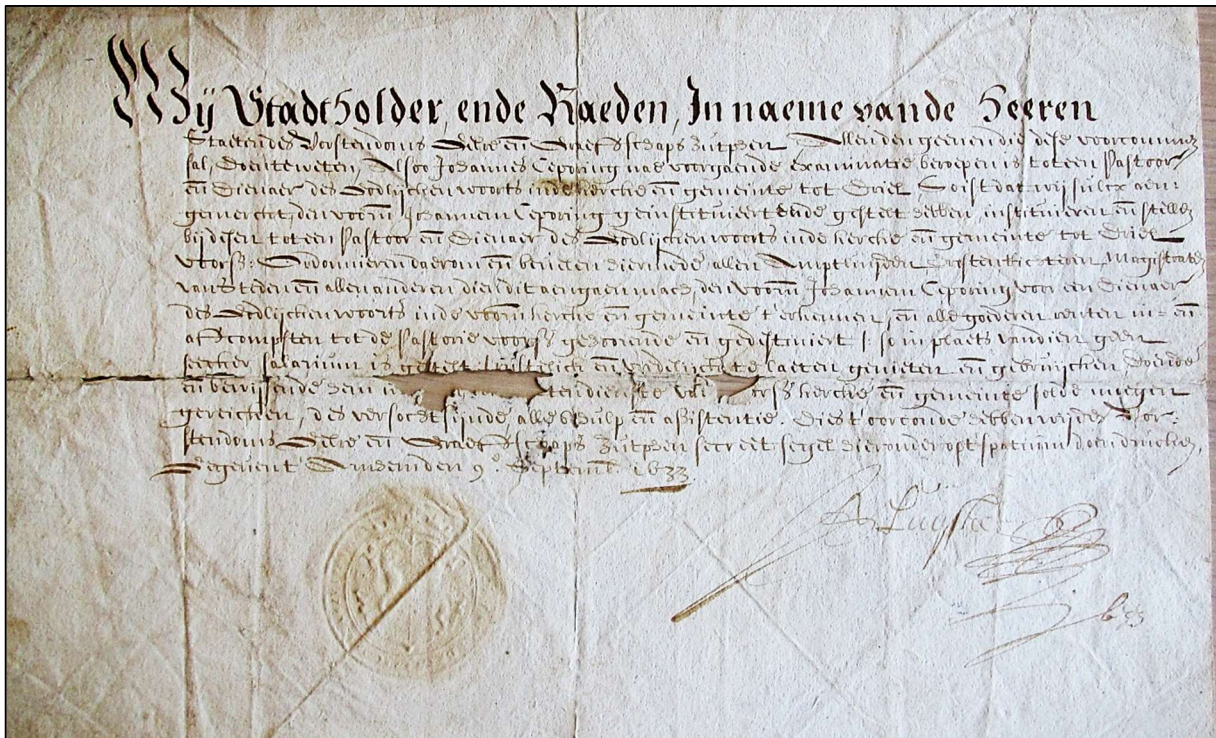
Wij stadhouder Cantabler (kanselier) en Rade in naeme van Heeren staten des Furstendom Gelre ende Graafschap Zutphen, alle degenen die desen voorcommen sall doen te weten. Also Petrus Céporinus

Predikant tott Beest bij (door) den Classis van Bommel opgeleijt bevolen is die gemeijnte met beurs (geld dat kwam uit de pachtopbrengst van een vicarie) ende van Renoij # Bij combinatie mette die van Beest te versorgen # mett den dienst Godtlicken woorts te versorgen bij combinatie provisorlijk ons versoekende dat wij hem tott dien eijnde brieven van institutie volgens 's lands oriare verclaerden wilde. Soo ist datt wij den voorschreven sake aengemerckt hebben den voornoemde Petrus Céporinus geïnstitueert en gestelt hebben institueren en stellen mits deses tott eene wettelijke pastoor ende dienaar Godtlicken woort inde voorschreven kercke # bij 't vonnisch tott die kercke van Renoij mit eene eijgelijcke predicant versien sal sijn # ende gemeijnte van Renoij om deselve bij combinaatschap mett die van Beest voornoemt te bedienen *V. D. M.* (Verbi Divini Minister, Latijns voor Dienaar van het Goddelijke Woord). Ordineren (bevestigen) hiermede allen kerckmeesters pachteren en alle andere dien dit aengaen mach om den voornoemden Petrus Céporinus voor eene wettelicken pastoor ende Dienaar der voorseijde plaetse en gemeijnte te erkennen ende allen rente goederen in ende affkomsten tot de voorseijde pastorij ende andere gehoren ende gedestineert (bepaald). Soo inplaets van dien geen sekere saldrium (wedde, salaris) is gestelt rustelicken ende verder te laten genieten ende gebruijken doende ende bewijse hem in desen ende moet ten dienste van voornoemde kercke ende gemeijnte soude moegen gereijcke des versocht sijnde

alle hulpe ende assistentie.

In oorcont gegeven te Arnhem de 8 Martij 1624.

De zoon van Petrus, Johannes werd ook predikant en werd door Frederik Hendrik geïnstitu-
eerd (benoemd) tot pastoor en dienaar des Godlijken woord in de kerk van Driel (Kerkdriel).
De benoemingsbrief (oorconde) van Johannes Céporinus ziet u hieronder.

Wij stadtholder ende Raeden In naeme van de Heeren

Staten des Vorstendom Gelre Graefschap Zutphen allen den geenen dese voorcommen sal
doet te weten alsoo Johannes Céporinij nae voorgaende eximinate beroepen is tot een Pastoor
en dienaar des Godlijken woort in de kercheen gemeente tot Driel. So ist dat wij sulcx den
voornoemde Johannes Céporinij geinstituteert (benoemd) ende gestelt hebben, institueren en
stellen bij desen tot een Pastoor en Dienaar des Godlijcken woort in de kercke en gemeijnte tot
Driel voorschreven. Ordonneren daarom en buiten hiermede allen Amptluijden, Drostsen,
Richterem, Magistraten van Steden en allen anderen die dat aengaen mach den voornoemde
Johannes Céporinij voor een Dienaar des Godlijcken woort in de voornoemde kecke en ge-
meijnte te erkennen en alle goederen renten of incomsten tot de Pastorie voorschreven gehoo-
rende en gedestineert (bestemd) So in plaets van dien geen seecker salarium (wedde) is gestelt
rustelick en verder te laten genieten en gebruijken doende en bewijsende van (.....) ten dien-
ste van de voorscheven kecke en gemeijnte soude mogen gereijken des versoght sijnde, alle
hulpe en assistentie.

Dees oorconde hebbe wij des Furstendoms Gelre en Graefschap Zutphen secreet segel
hieronder op 't spatium doen drucken. Arnhem den 9e Septembre 1633

Dominee Johannes Céporinus overleed te Kerkdriel in 1647. Hij werd begraven in de kerk van Kerkdriel voor de preekstoel. In 1860 is deze kerk afgebrand en opnieuw opgebouwd. Ca. 1970 heeft het toenmalig kerkbestuur een verhoging aangebracht voor de preekstoel. De steen van Ds. Johannes Céporinus staat nu in het voorportaal van de kerk.

HIER LEYD BEGRAVEN Ds.
JOHANNES CÉPORINUS IN
SYN LEVEN BEDIENAER
VAN HET HEILIGE WOORT
ROSSVM ANNO 1647

Foto A. F. Verstegen

De vader van Ds. Johannes Céporinus is Jan van der Hove. Hij trouwde in 1541 te Venray met Margriet NN. Jan wordt aangesteld als kapelaan te Zaltbommel in 1565 (voor de beelden-storm) en noemt zich dan Jan van Venray. Hiervoor had hij dezelfde functie te Nijmegen. Toen de beeldenstorm uitbrak in 1566 vluchtte hij in 1567 naar Duitsland waar hij als predikant fungeerde van 1567-1576. In 1578 kwam hij naar Nijmegen als predikant en had zijn naam veranderd in Johanni Venradensi. In 1585 viel Nijmegen door verraad weer in Spaanse handen en werd hij gevangen genomen. Later werd hij tegen andere krijgsgevangenen uitgewisseld. Van Nijmegen is Johannis weer naar Zaltbommel gegaan waar hij tot 1587 als predikant diende onder de naam Johannes Céporinus. Daarna vertrok hij weer naar Duitsland waar hij te Caub aan den Rijn werd aangesteld als calvinistische predikant. Deze benoeming heeft geduurd tot 1620. Weer via Nijmegen kwam hij in het voorjaar van 1621 als predikant in Zaltbommel waar hij in 1626 overleed.

Acquoy maart 2021 © A. F. Verstegen, CC-BY